

HAPPING

TRIÐI HVØR NÆMINGUR HAPPAR

13 prosent av næmingunum í føroyskum skúlum verða happaðir, meðan ein triðingur sigur seg happa

Danjal av Rana

Fríggjadagin handaði ein arbeiðsbólkur landsstýrismanninum úrslitini av eini spurnarkanning um happing í fólkskúlanum. Tað er Granskingardepilin og Námsvísindadeildin á Fróðskaparsetrinum, ið hava gjørt kanningina fyri Mentamálaráðið.

Mentamálaráðið ynskti at fáa til vega dagfórda vitan um happing, sum kundi gerast grundarlagið undir tiltøkum, til tess at minka um happing, og harvið økja um trivnað og læring hjá næmingunum í skúlanum.

Allir næmingar í Føroyum í fimta, sjeýnda og níggjunda flokki hava verið við í kann-

ingini, sum varð gjørd á vetri 2014/2015. 1995 av teimum 2125 næmingunum í hesum flokkunum hava svarað kanningini.

Sambært kanningini verða 13 prosent, ella 1 av 8 næmingum, happaðir, vísir kanningin. Harumframt hava 24 prosent uppliva happing í teirra skúlatíð, so umleið ein triðingur av næmingunum hevur verið ella verður happaður.

16 prosent siga seg happa onnur, meðan onnur 17 siga seg happa, men sjáldan. Tað merkir tí, at triði hvør næmingur í skúlanum eru við til

» Tey hava umringað meg, farin illa við tingunum hjá mær, rópt ljót orð og nøvn eftir mær, hildið meg uttanfyri, felt, peikað og mangt, mangt annað. Eg havi enn sálarligar trupulleikar av hesum

NÆMINGUR

at happa í størri ella minni mun.

Tað er tó ein bati at hóma. Ein líknandi kanning frá 2007 vísti, at 15 prosent tá vóru fyri happing, so talið er fallið eitt lítið vet.

Ein ávísur munur er millum kynini. Happing vísir seg at vera meiri umfatandi millum dreingir enn gentur. Tað eru dreingirnir, ið oftast

Trý dømi um ítøkilig átøk

Arbeidsbólkurin hevur givið Mentamálaráðnum trý dømi um ítøkilig átøk sum kunnu gerast, bygd á úrslitini av spurnarkanningini.

Mentamálaráðið skal gera ein faldara til allar næmingar fólkskúlans, foreldur og onnur avvarðandi um happing.

Mentamálaráðið skal geva skúlunum boð um at skipa ein dupluttíma í hvørjum einasta skúlaflokki sama dag tíðliga í skúlaárinum 2015/2016, har flokslærarin, við støði í faldaranum og einum samandrætti av kanningini, tosar við flokkin um kanningina og støðuna í teirra flokki.

Mentamálaráðið skal saman við Námsvísindadeildini og møguliga avvarðandi fakfeløgum skipa fyri ráðstevnu fyri leiðslum, starvsfólki, lesand og øðrum áhugaðum um kanningina, niðurstøðurnar og dagfórda háttin at siggja/skilja fyrbrigdið happing.

Happing – ein spurningur um ótta

6 av 10 næmingum óttast at verða hildnir uttanfyri og 20 prosent siga seg óttast at verða happað

Danjal av Rana

- Vil bara byrja av nýggjum í einum øðrum skúla. Tími ikki at vera hildin uttanfyri meira, orki ikki at royna at sleppa innaftur, skrivur ein næmingur á spurnarblað sítt.

Óttin at vera útiðstútur liggur í okkum øllum. Tað ræður um at tryggja sær pláss, status og tryggleika í felagsskapinum. Spurningurin, sum allir næmingar

seta sær, meðan teir eru í skúla er, hvussu kann eg hoyra til her. Tað er í hesum stríðnum, at vit fara at útiðstúta onnur og at happa, ikki tí at tey eru verri enn vit á

nakran hátt, men tí at hetta er eitt amboð hjá okkum í tráanini eftir at hoyra til.

- Øll menniskju hava tørv at hoyra til, at hava eina vitkenslu. Tá longsulin eftir at vera partur av felagsskapinum ikki verður nøktaður, tekur happing seg up. Happing er tekin um sosialan ótta fyri útiðstúting, skrivur arbeiðsbólkurin.

Kanningin vísir, at umleið

helvtin av næmingunum óttast fyri at vera raktir av happing ella útiðstúting. Einans 47 prosent hava ongantíð upplivað happing ella eru bangin fyri tí.

Arbeidsbólkurin skrivur í greiningini av úrslitunum frá kanningini, at happing er eitt sosialt fyrbrigdi, sum stingur seg upp í bólki undir serligum umstøðum. Serliga er tað óttin fyri at vera

» Eg eri blivin happað, sligin, sparkað, spýtt á og kalla ljót nøvn. Tað er ikki líka ringt sum tað var, men tað gongur fyri seg enn

NÆMINGUR